

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Brevetele neînscrise nu se
primesc. — Manuscrise nu se
rețin.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anulări:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dumebor, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Kisköln Bernat; în
București: Agenca Havas, Suc-
ursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 8 or. și
800r. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sên 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colector.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dăru în osă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 8 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sên 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 134.

Brașov, Vineri, 16 (28) Iunie

1895.

Ce dăm și ce primim.

Brașov, 15 Iunie v. 1895

În fine se apropie de sfârșit și sesiunea de est an a delegațiilor. Din lucrările și discuțiunile lor avem de remarcat cu deosebire trei puncte. Unul dintre acestea privește înființarea unei a treia academii militare pe teritoriul ungar. Scim, că această chestiune s'a terminat cu desăvârșire în contra așteptărilor șovinștilor maghiari. Al doilea punct se referă la cererea mult buciunată „satisfacțiunii” în afacerea Agliardi, peste care însă delegațiunile au trecut la ordinea zilei, ca și cum nici n'ar fi existat.

Urmăză acum punctul al treilea, care este tot-odată și cel mai important și care ne privește atât de aproape și pe noi. Acesta este stabilirea bugetului armatei comune. Întreținerea acesteia în anul 1896 are să coste 136.604,701 fl.; bugetul cheltuelilor ordinare are să fie mai mare cu aproape patru milioane floreni. Asta încă ar mai fi ce-ar fi, der votarea acestui buget implică în sine o urcare succesivă a bugetului și pentru anii ulteriori. Raportorul comisiunii pentru armată a și grăbit a face de pe-acum atente delegațiunile, că în anul următor, chiar dacă ministerul de războiu n'ar mai păși cu nici o altă pretenșiune, bugetul și în acest cas va fi mai mare cu alte 2.267,970 fl.

Vedem așa-déră, că departe de-a ne pute aștepta la vre-o ușurință în ceea ce privește sarcinile publice, acestea din contră vor merge din an în an crescând. Dér ore până când tot așa?

Nu-i vorbă, înarmările merg crescând în toate statele și greutățile cauzate de ele apasă umerii populațiilor din toate țările, ba în unele state, ai cărora locuitorii sunt mai puțin obișnuiți cu suportarea greu-

tăților, amărăciunea din cauza acesta a ajuns la un maxim, ce inspiră îngrijirile cele mai mari.

Dér ori-cât de mari ar fi sarcinile, locuitorii le suportă cu mai puțină amărăciune când știu, că ele se împart tuturor de-o potrivă și cu aceeași măsură, cu care se împart și favorurile.

Acest lucru însă, durere, la noi nu există. Față cu poporele nemaghiare din statul ungar lipsesc cu desăvârșire această cumpănă a echității, care singură formeză temelia prosperărei și consolidărei adevărate a statelor. Majorității absolute a cetățenilor, cari nu fac parte din rassa domnitoare, i se împart numai sarcinile, în timp ce favorurile constituie un monopol în mâna elementului maghiar.

Acți zace pricina rēului, care pe cetățenii acestui stat îi face să simtă mai mult sarcina greutăților publice, decât pe cetățenii altor state.

E vorba de armată. Poporul român întot-déuna a avut mari simpatii față cu armata și n'a pregetat un moment de-a aduce cele mai mari jertfe posibile pentru susținerea, pentru întărirea și pentru înălțarea prestigiului ei moral. Dér ore aceste nobile și patriotice inclinațiuni ale Românului sunt ele respectate după merit și cuviință din partea celor ce conduc ađi destinele acestei patrii?

Acesta e marea întrebare, pe care ar fi datorii s'o aibă în vedere cei ce preliminară bugetele din an în an mai mari ale armatei. Ei o fac acesta pe socotela populațiunei contribuțoare, care în schimb pentru jertfele, ce i se cer, are cuvânt de-a pretinde să i se audă odată și țipetul său de durere.

Armatele au menirea de-a păzi binele obștesc și libera dezvoltare a cetățenilor. Dér ore majoritatea cea mare a cetățenilor acestui stat, pe care o constituie poporele nemaghiare,

cum și într-o cât pōte să simtă din acest punct de vedere binefacerea armatei susținute de ea?

Nu vom căuta să dăm răspuns la această întrebare, căci ceea, ce ar fi de dis. sunt vădute și simțite de fiă-care. Nu dreptul de liberă dezvoltare, dér nici măcar în ceea ce privește dreptul de existență națională, care este cel mai sânt și mai cardinal drept din lume, nu simțim nici o ocrotire. Ba am ajuns să ni-se spună în față, că armata trebuie pusă în serviciul direct al desnaționalisărei noastre, ca să nu mai amintim de pornirea unei sistematice prigoniri, îndreptate, după cum susține ađile trecute o fōiă ungurască, chiar în contra oficerilor români din această armată.

Ētă cum sunt respectate ađi nobilele inclinațiuni ale poporului român față cu armata! Cei ce nu știu însă să stimeze și respecte asemenea sentimente ale unui popor, probăză prin acesta, că ei înșiși nu sunt vrednici să fiă stimați și respectați.

Acesta este marea chestiune, pe care sunt datorii s'o aibă în vedere cei ce conduc destinele țerei acesteia, căci pe cât timp între cetățeni nu se vor cimentă legăturile bune înțelegeri printr'o tractare echitabilă și drēptă, sutele de milioane, votate pentru armată nu vor pute da nici o garanție asupra viitorului.

CRONICA POLITICĂ.

— 15 (27) Iunie.

Într'una din ședințele delegațiunei austriace, delegatul ceh-tiner Kaftan vorbind și despre naționalitățile din Ungaria, dișe între altele: „Aplicarea drēptă a legii de naționalitate din Ungaria, ar ilumina cu mult mai strălucit esopșiia milenară maghiară, decât cele 400 de școle nouă de stat, ce plănuesce guvernul a-le înființa în ținuturile, unde dișe Maghiarii, că e pericli-

tată naționalitatea și caracterul maghiar a populațiunei. Maghiarii n'ar trebui să uite, că sōrtea i-a pus numai ca națiune „conducătoare” ér nu „dominătoare” în Ungaria. Cum se potrivește cântecul maghiar: „Unde locuesce Maghiarul, toate națiunile se bucură” cu afirmarea lui Mocsary, că în legea naționalităților dela 1868 nu este nici un singur paragraf, care n'ar fi fost de sute și de mii de ori călcat în picior de către guvernele maghiare? Cum se potrivește acest cântec cu dismembrarea și maghiarisarea forțată a districtului evangelic de dincōes de Dunăre, în care pe lângă 148,000 Slovaci și 23,000 Germani, locuesc numai 2600 Maghiari? Cum se potrivește acest cântec cu procederea față de națiunea română din Ungaria și Transilvania, unde în mânia legilor existente, legile nu se publică decât în limba maghiară, unde la nici un tribunal nu se pertractăză cu Românii decât numai unguresce, cu intervenirea talmaciului?”

*
Oficiōsa „Pesti Hirlap” vorbind despre situația guvernului ungures dișe următoarele: „Dela sfârșitul crizei-Kalnoky, Corōnei nu i s'a dat privilegiu să-și exprime înafară raportul față de guvernul-Banffy, adecă acel grad de încredere, cu care se pōrtă față de guvern. După cum suntem informați însă, acesta se va întâmpla cât mai curēnd, într'un mod eclatant, prin nisce fapte ale domnitorului, cari vor convinge chiar și pe spiritele cele mai sceptice, că Corōna distinge pe actualul guvern cu cea mai intimă încredere, dorind să se încheiă cât mai repede și cât mai neted, și în spiritul liberalității, acțiunea reformelor bisericesci politice. Acestă dorință a Majestății Sale va deveni de domeniu public în viitorul cel mai apropiat, și prin natura ei convingătoare, va face pretutindenți impresia, că Corōna se alipeșce cu încredere și tării de cabinetul-Baaffy (??) și de partida liberală, și că mai ales continuarea acțiunei opoșiionale contra politiceii bisericesci, de aici înainte se lovesce de voința Corōnei”.

*
Camera italiană a discutat alaltă-eri

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Femeia.

De W. Irving.

De multe-ori am avut ocașiă a esamina, cu câtă putere sufletescă suportă femeia cele mai grele isbirii ale sorții. Loviturile, cari ocolă pe bărbat la pământ, îl deprimează, la sexul slab se pare că însă chiamă la viață totă energia, îndemnându-l la curagiu și jertfă de sine, care e hotarnică cu sublimul. Nu este o privescose mai mișcătoare, decât femeia blândă, slabă, care e numai neputință și neputințioasă câtă vreme umblă pe cărările înflorite ale vieții, pe care pōte s'o amărăscă o vorbă legănată, dér pe care în vicisitudinii o ridică de-odată puterea sufletescă, ca să fiă mângăitōrea, spriginitōrea soțului său, cu care constant soie să sufere împreună loviriile cele mai turbate ale nenorocire.

Precam ramii atrăgători ai laurului se alipeșc de trunchiu și se țes pe el până sus, ca să fiă mai aproape de rađa sōrelui, ér decât trunchiul falnic sunt loviți de trăsnet, cu vlstării lui gingași împrejmuesc

și ține strins crengile sdrobite: întoamai femeia, în vremuri bune este numai dependentă, numai decōrea vieții bărbatului, însă decât pe neașteptate îl lovesce sōrtea, atunci ea devine susținētoarea, mângăitōrea lui, se furișeză în toate colțurile sufletului său, îi îndreptăză cu gingășie spiritul deprimat și varsă puteri nouă în inima desperată.

Aveam odată un amic, care era foarte fericit în cercul lui familiar. Când i-am dorit la acesta tot binele, el mi-a diș: „Nu-ți doresc alt bine, decât să ai nevastă și copii. Dēcă îți va suride norocul, ei îți vor imulți fericirea; decât însă el se va întōrce dela tine, ei te vor mângăia”. Și n'tr'adevăr, am esperiat, că omul cu familiă, chiar decât ajunge la ruină, mai ușor își pōte elupta poziția ce-a avut-o înainte în viață, decât cel necăsătorit; în parte, cu cât mai mult îl îndemnă la dezvoltarea forțelor împrejurarea, când vede lipsurile acelor ființe scumpe și neputințioșe, cari sunt cu totul avasate la el, dér mai ales împrejurarea, că află ușurare și mângăere în cercul familiei și nu-și pierde curagiul, când o lume mică pentru care el este totul? Omul singuretic însă cade cu mult mai ușor; el se simte solitar, părăsit și

îmbrăncesce sub loviturile sorții, ca o casă părăsită, care n'are locuitori.

Imi vine minte o istoriōră, care odinioară s'a petrecut înaintea ochilor mei. Confidentul meu amic, Lisle, a luat în căsătorie o fată frumoasă și foarte cultă, care a crescut în mijlocul lumii mari. Ea n'avea avere, amicul meu însă era cu atât mai avut. Ii servia de mare bucurie, când se gândia, cum va procura nevastei sale toate plăcerile domnesci, cum o va încunjura cu trebuințele mici ale gustului alegător și ale splendoriei, cari asediăză pe femei, ca un farmec. „Viața ei să fiă, ca o poveste de dișe” dișea el.

Insa-și divergența naturelui lor, a adus armonia între ei. Bărbatul era serios și pasionat; femeia numai viță și seninătate. De multe-ori am esaminat entuziasmul mut, cu care el își admira soția, când erau în societate, unde prin istețimea ei ea era sufletul în toate. Nevasta lui îl căuta cu ochiul din mijlocul șgomotului aprobărilor generale, ca și când numai dela el ar aștepta aprobare, seu desaprobare. Dēcă lua la brațul său statura ei svelță și gingașă, ea se potrivea așa de bine cu figura lui sdrăvenă și barbătescă. Acea privire gingașă și

încrēștōre, cu care se întorcea spre el, umplea pe bărbat de-o mândrie victoriōsă, și ochiul lui pausa lin și dulce pe creatura scumpă, ca și când ar iubi-o și mai mult pentru debilitatea ei. Pe calea înflorită a căsătoriei timpurie și potrivite, nici odată n'a pășit o păreche cu speranțe mai promițtōre.

Pentru amicul meu însă a fost un desastru, că și-a elocat averea în întreprinderi mari. Abia era căsătorit de câteva luni, când desastru după desastru îl urmă, și pierdēndu-și totă averea, ajunse aproape la miserie. O bună bucată de timp el n'a desoperit nimērii situația în care se afla; umbla numai în sus și n'jos deprimat și încungitrand privirea omenilor. Viața lui nu era decât o sbuciumare chinuțōre; dér mai nesuferibilă i-o făcea împrejurarea, că înaintea soției sale se forțea să zimbescă, fiindcă nu avea tării, de-a-i desoperi adevărul. Femeia însă, prin agera privire a iubirei, observase curēnd, că pe bărbatul său îl supără ceva. Bine vedea ea, că față lui se schimba fără de veste, observă oftările lui năbușite și bucuria din inimă, ce-o pretăcea el înaintea ei. Iși reculesc istețimea, îl giugiulia și drăgostia, ca să-i recăștițe feri-

Din „Biblioteca pentru toți”, a librăriei Carol Müller din București (Strada Victoriei 53), a apărut și volumul al 8-lea, intitulat: România, Roma, Piza și alte opere alese, de Jules Michelet, renumitul istoric și scriitor francez.

In tipografia arhiepiscopescă Silvestru Morariu-Andrievicei din Cernăuți (Bucovina) a apărut: Carte de cetire pentru cursul de repetiție, de Nicolae Ieremievič-Duběu, învățător la școala de aplicație a pedagogiului i. r. în Cernăuți.

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Iunie 1895.

Table with 5 columns: Currency type (Banenote rom., Argint român. Camp., Napoleon-d'or, Galbeni, Mărci germane), and Price (Vând., Cump., Vând.).

proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Henneberg-Seide

nur ächt, wenn direkt ab meinen fabriken bezogen, — schwarz, weiß und farbig, von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versh. Qual. und 2000 versh. farben, Deffins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. HENNEBERG (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iunie 1895.

Table listing various market rates: Renta ung. de aur, Renta de corône ung., Impr. căil. fer. ung. in aur, Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis., Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin, Renta de hârtie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860, Acții de ale Bânței austro-ungară, Acții de-ale Bânței ung. de credit, Acții de-ale Bânței austr. de credit, Napoleondorî, Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corône austr., Note italiene.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutia este prevădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutateilor celorlalte mai cerbicoase la stomach și pantece, în contra cărcoilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sange, haemorhoidelor și a celorlalte diferite boli femeesci a luată acestu medicamentu de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Falsificățile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este prevădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca unu remediu popularu cu deosebire prin trasu (frotatu) alimă durerile de goldină și reumatismu și a altor urmărit de răcăla Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuințarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orî-ce etate și adulți, asigură cĂstĂ apĂ de gurĂ conservarea sĂnĂtĂsĂ și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provĂdute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și r. furnisorul alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciĂ se efectueĂ zilnic prin rambursĂ postalĂ.

La deposite se se cĂrĂ anumitu preparatele provĂdute cu iscĂlitoru și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșil, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

21—52.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul pu-

blicării unui anunț mai mult de odată se face scĂdĂmĂntu, care crește cu cĂtĂ publicarea se face mai de multe-orî.

Administrațiunea „Gazeta Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghiriș - Turda, Copșa-mică - Sibiu - Avrig - FĂgĂraș, Simeria (Piski) - HunedĂra, Brasov - ZĂrnești, Mureș-Ludoș - Bistrița, Arad - TimișĂra, Cucerdea - Oșorheiu - Regh.-sĂsesc, Careii-mari - ZelĂu, SighișĂra - Ođorheiu-sĂcuiesc. Each section contains columns for train type, departure/arrival times, and station names.

Nota: Orale însemnate în stĂnga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrĂți cu linii mai negre însemnĂĂ oarele de nopte.